

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

BANKU UZRAUDZĪBA

Grozījumi ECB regulā par uzraudzības maksām

Sabiedriskās apspriešanas uzsākšana par pārmaiņām ECB regulā par uzraudzības maksām, kā arī atbildes uz sabiedrības 2017. gada komentāriem

BANKENTOEZICHT

2019. gada aprīlis

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKU PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Saturs

Ievads	2
1. Darbības joma un pamatojums	3
2. Pārskats par atbildēm	5
2.1. Kopsavilkums	5
2.2. Izmaksu un guvumu analīzes atbalsta kritēriji	5
2.3. Maksu regulējuma galveno grozījumu kopsavilkums	6
3. Regulas grozījumu priekšlikumi	8
3.1. Uzraudzības maksu iekasēšana <i>ex post</i> pēc ECB finanšu gada beigām	8
3.2. Maksas minimālās komponentes diskonts nelielām MNI	10
3.3. Esošo uzraudzības datu izmantošana uzraudzības maksu aprēķināšanā	12
4. Citi komentāri par uzraudzības maksu regulējumu	16
4.1. Darbības joma	16
4.2. Maksu noteicošie faktori	17
4.3. Uzraudzības izmaksas	20
4.4. Maksājuma veicēja loma	22
4.5. Individuālās gada uzraudzības maksas aprēķināšanas metodes skaidrojums	23
4.6. Rēķinu sagatavošanas un apmaksāšanas procedūras	25
4.7. Uzraudzības maksas paziņojuma valodu versijas	26
4.8. Citi komentāri	26
5. Ierosinātie regulas grozījumi	28

Ievads

Šā dokumenta mērķis ir sniegt pārskatu par komentāriem, kas tika saņemti 2017. gadā sabiedriskās apspriešanas laikā saistībā ar ECB regulas par uzraudzības maksām pārskatīšanu (ECB/2014/41)¹ (regula) un sniegt šo komentāru vērtējumu. Turklāt tajā skaidroti ECB ierosinātie regulas grozījumi minētās sabiedriskās apspriešanas rezultātā, kā arī uzsākta turpmāka sabiedriskā apspriešana par šiem ierosinātajiem grozījumiem.

Ierosinātie grozījumi attiecas tikai uz ECB uzraudzības maksu regulējumu, neskarot nacionālo kompetento iestāžu uzraudzības maksas. Turklāt ierosinātie grozījumi neskar plašākas tiesiskā regulējuma, kas nosaka ECB iekasētās gada uzraudzības maksas, pārmaiņas, īpaši Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013² (Vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) regula). Tāpēc šim dokumentam nepiemīt skaidrojoša nozīme un tas nav juridiski saistošs.

Komentāri tiek gaidīti tikai par dokumenta 5. daļu, proti, ECB regulas, ar ko groza regulu par uzraudzības maksām, projektu.

---

¹ Eiropas Centrālās bankas 2014. gada 22. oktobra Regula (ES) Nr. 1163/2014 par uzraudzības maksām (ECB/2014/41; OV L 311, 31.10.2014., 23. lpp.).

² Padomes 2013. gada 15. oktobra Regula (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

1. Darbības joma un pamatojums

1. VUM regulas 30. pantā noteikts, ka "ECB iekasē gada uzraudzības maksu no kredītiestādēm, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs, un kredītiestāžu, kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs, filiālēm, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs".
2. Gada uzraudzības maksas, ko iekasē no uzraudzītās iestādes, aprēķina saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas (ECB) Regulā noteikto kārtību.
3. Regulas 17. pantā noteikts, ka ECB līdz 2017. gadam jāizvērtē Regula, jo īpaši attiecībā uz metodoloģiju un kritērijiem, saskaņā ar kuriem aprēķina gada uzraudzības maksas, ko iekasē no katras uzraudzītās iestādes un grupas. ECB 2017. gada 2. jūnijā uzsāka sabiedrisko apspriešanu, lai apkopotu atsauksmes un novērtētu iespējamus uzlabojumus. Šī sabiedriskā apspriešana noslēdzās 2017. gada 20. jūlijā.
4. Izvērtējot Regulu, uzmanība tika pievērsta metodoloģijai un kritērijiem, saskaņā ar kuriem tiek aprēķināta no katras uzraudzītās iestādes un grupas iekasējamā gada uzraudzības maksa. Vispārīgie noteikumi par to, kā nosaka izdevumus, kuri ECB radušies saistībā ar uzraudzības uzdevumu veikšanu, izklāstīti VUM regulas 30. panta 1. punktā un tādējādi neietilpst šīs pārskatīšanas darbības jomā.
5. Pēc apspriešanas beigām ECB analizēja visus saņemtos komentārus. Šajā dokumentā ietverts šo komentāru novērtējums. Nākamajās nodaļās un attiecībā uz katru tematu pirms ECB novērtējuma sniegts īss kopsavilkums par komentāriem. Atsauces uz konkrētiem Regulas noteikumiem balstītas uz pašreizējo Regulas versiju, lai padarītu tās vieglāk saprotamas.
6. Izstrādājot Regulas grozījumu projektu un nosakot aktualizētos procesus, ECB ņēma vērā arī valstu kompetento iestāžu (VKI) sniegto informāciju, izmantojot iedibinātos forumus, t.sk. Uzraudzības valdi.
7. Veicot komentāru iekšēju analīzi, kļuva skaidrs, ka būtu lietderīgi sniegt Regulas skaidrojumus. Tie nemaina Regulas būtību, bet uzlabo juridiskā dokumenta caurredzamību.
8. Lai gan pamatā tika izteikts atbalsts metodoloģijai un kritērijiem, saskaņā ar kuriem tiek aprēķināta gada uzraudzības maksa, tika pieprasītas dažas pārmaiņas. ECB, reaģējot uz šiem pieprasījumiem un pēc izmaksu un guvumu analīzes veikšanas, ierosina veikt metodoloģiskus Regulas grozījumus, kas izklāstīti 3. daļā. ECB Regulas projekts, ar ko veikti grozījumi regulā, pieejams 5. daļā. Ar šo dokumentu uzsākta atklāta sabiedriskā apspriešana par specifiskiem grozījumiem, kas ierosināti 5. daļā.
9. Gaidāms, ka Regulas grozījumi attiecībā uz gada uzraudzības maksu aprēķināšanu stāties spēkā 2020. gada uzraudzības maksas periodam. Lai

aprēķinātu 2019. gada uzraudzības maksas, ECB izmantos pašreizējo aprēķināšanas metodoloģiju un procedūras.

10. Ar likumdošanu nesaistītās pārmaiņas attiecībā uz procesu darbības nodrošināšanu, kam nav nepieciešama metodoloģijas vai tiesību akta aktualizēšana, aplūkotas 4. daļā. Apstiprinātās pārmaiņas ECB īsteno pakāpeniski, tādējādi tās stāsies spēkā turpmāko uzraudzības maksu ciklu laikā.

2. Pārskats par atbildēm

2.1. Kopsavilkums

11. Sabiedriskās apspriešanas laikā, kas tika rīkota no 2017. gada 2. jūnija līdz 2017. gada 20. jūlijam, kopumā tika saņemtas 13 atsauksmes, kas ietvēra 73 komentārus. Tas ir būtisks atsauksmju un atsevišķu komentāru skaits kritums salīdzinājumā ar 2014. gadā notikušo sabiedrisko apspriešanu. Atbildes iesniedza astoņas banku asociācijas, četras uzraudzītās iestādes vai grupas un vēl viens tirgus dalībnieks. Lai gan vispārīgie noteikumi par to, kā noteikt izdevumus, kuri ECB radušies saistībā ar uzraudzības uzdevumu veikšanu, nav aptverti šajā pārskatā, tika saņemti komentāri arī par šo tematu.
12. To respondentu, kuri piekrita, ka viņu atsauksmes tiek publicētas, komentāri pieejami [ECB banku uzraudzības](#) interneta vietnē.

2.2. Izmaksu un guvumu analīzes atbalsta kritēriji

13. **Izmaksu un guvumu analīzi veica, izmantojot 2016., 2017. un 2018. gada uzraudzības maksu datus.** Šajā dokumentā sniegto aplēšu pamatā ir 2018. gada dati un iespējamās pārmaiņas attiecībā uz 1) kopējo iekasējamo gada uzraudzības maksu, 2) maksājumu veicēju skaitu, 3) atbilstošo kopējo aktīvu un kopējās riska pozīcijas vērtību un 4) katras iestādes maksu ietekmējošo faktoru pārmaiņām.
14. Tālāk uzskaitīti vērtēšanas kritēriji.
  - a) **Atbilstība juridiskajām prasībām.** Nosakot uzraudzības maksas noteikšanas kārtību, ECB piemēroja VUM regulas noteikumus, kuros bija noteikti gada uzraudzības maksas galvenie parametri. Jāturpina nodrošināt atbilstību VUM regulai un citiem attiecīgajiem ES tiesību aktiem.
  - b) **Uzraudzības maksu sadalījuma ietekme.** Vērtējot potenciālos pasākumus, īpaši tika ņemti vērā divi punkti: 1) uzraudzīto iestāžu un grupu skaits, ko tieši ietekmē analizētais noteikums un 2) izmaksu sadalīšanas starp pārējām attiecīgās kategorijas iestādēm ietekme.
  - c) **Administratīvā ietekme uz uzraudzītajām iestādēm un grupām.** Vērā tika ņemtas izmaksas, ko rada potenciālais papildu administratīvais slogs, kā arī nevajadzīgas datu dublēšanās novēršana pārskatos.
  - d) **Gada uzraudzības maksas svārstīguma ierobežošana.** Tika vērtēts, kādā mērā uzraudzītajām iestādēm un grupām tiek nodrošināta stabilitāte, lai samazinātu negaidītas gada uzraudzības maksas pārmaiņas.

- e) **ECB finansiālās izmaksas.** Papildu pūles, kas jāiegulda ECB, lai īstenotu un uzturētu gada uzraudzības maksu mehānismu, tika ņemtas vērā, paturot prātā, ka papildu izmaksas ECB palielina iekasējamo uzraudzības maksu summu.

2.3. Maksu regulējuma galveno grozījumu kopsavilkums

15. ECB veica saņemto komentāru piemērošanas rezultātā gaidāmo izmaksu un guvumu analīzi, ņemot vērā 2017. gadā sāktās [sabiedriskās apspriešanas dokumentā](#) iepriekš noteikto kritēriju kopumu. Pamatojoties uz šo analīzi ierosināti šīs regulas grozījumi. Tie vērsti uz konkrētiem maksu regulējuma jautājumiem, vienlaikus arī turpmāk nodrošinot, ka tiek saglabāti tādi pamatprincipi kā vienkāršība, godīgums un proporcionalitāte.
16. Pēc apspriešanas ECB īstenojusi tūlītējus pasākumus, aktualizējot sadaļu par uzraudzības maksām ECB uzraudzībai veltītajā interneta vietnē, tpašu uzmanību veltot 1) pieejamajiem rīkiem, kas uzlabotu uzraudzīto iestāžu un grupu maksājamo uzraudzības maksu aprēķināšanu (sadaļa "[Maksas aprēķināšana](#)") un 2) detalizētākai informācijai, skaidrojot, kā tiek aprēķināta gada uzraudzības maksu kopējā summa un kā tā tiek sadalīta starp nozīmīgajām iestādēm (NI) un mazāk nozīmīgajām iestādēm (MNI) (sadaļa "[Gada maksu kopējā summa](#)").
17. Ierosinātos labojumus var apkopot šādās pamattēmās.
18. **Uzraudzības maksu ex post iekasēšana.** Pēc šā labojuma ieviešanas uzraudzības maksu iekasēšanai vairs netiks izmantotas uzraudzības maksu aplēses. Maksa tiks aprēķināta, izmantojot Eiropas banku uzraudzības faktiskās gada izmaksas, t.i., pēc uzraudzības maksas perioda beigām. Šā grozījuma rezultātā maksājuma veicējiem nerodas papildu izmaksas. Maksājuma veicēji ir ieguvēji, jo 1) nav nepieciešams pārnest pārpalikumu vai iztrūkumu, kas rodas saistībā ar uzraudzības uzdevumu veikšanai nepieciešamās summas aplēses un faktisko izmaksu starpību un 2) tiek uzlabota kritisko procesu, piemēram, komentāru iesniegšanas perioda par maksu noteicošajiem faktoriem un maksājumu veikšanas, plānošana.
19. **Maksas minimālās komponentes diskonts nelielām mazāk nozīmīgām kredītiestādēm.** Tiek ierosināts piemērot diskontu MNI, kuru kopējie aktīvi nepārsniedz 500 milj. euro. Šo diskontu varētu piemērot aptuveni 50% MNI, faktiski samazinot to maksu par 7%–50%. To MNI uzraudzības maksas, kuras nevar izmantot šo diskontu, nedaudz palielinātos (par aptuveni 3%).
20. **ECB pieejamo jau esošo uzraudzības datu izmantošana.** Atceļot maksu noteicošo faktoru atsevišķu iesniegšanu, gaidāmi efektivitātes uzlabojumi, kas aptvers 90% uzraudzīto iestāžu un grupu. To var panākt, uzraudzības maksas aprēķinam izmantojot ECB jau pieejamos uzraudzības datus. Tā kā maksu noteicošos faktorus nevar iegūt no uzraudzības datiem par uzraudzītajām grupām, kas uzraudzības maksu aprēķinos neietver meitasuzņēmumu aktīvus,

kuri veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs, un par filiālēm, kurām nav jāsniedz uzraudzības finanšu informācija saskaņā ar regulu (ES) 2015/534³, šīm iestādēm būs jāturpina sniegt maksu noteicošos faktorus, izmantojot īpašu procesu.

21. **Uzraudzības maksas paziņojuma valodu versijas.** Jauna īpaša procesa izstrāde un uzturēšana palielinās ECB finansiālās izmaksas, taču tiek uzskatīts, ka maksājuma veicēji varēs izmantot priekšrocības, ko sniedz iespēja saņemt uzraudzības maksas paziņojumu to dalībvalstu valodās, kurās reģistrētas uzraudzītās iestādes un grupas. Tāpēc ECB paredz izsūtīt uzraudzības maksas paziņojumus visās oficiālajās ES valodās.
22. **Prasības iesniegt revidenta apstiprinājumu informācijai par filiāļu kopējiem aktīviem grozījumi.** Lielākajai daļai maksātāju filiāļu, kas veido 6% no visām maksātājām iestādēm, pienākums iesniegt revidenta apstiprinājumu informācijai par filiāļu kopējiem aktīviem ECB uzraudzības maksu aprēķināšanai ir nesamērīgs ar maksājamo uzraudzības maksu. Tāpēc tiek ierosināts ļaut maksātājām filiālēm revidenta paziņojuma vietā iesniegt vadības parakstītu vēstuli par to maksu noteicošajiem faktoriem.

---

³ Eiropas Centrālās bankas 2015. gada 17. marta Regula (ES) Nr. 2015/534 par uzraudzības finanšu informācijas sniegšanu (ECB/2015/13; OV L 86, 31.03.2015., 13. lpp.).

3. Regulas grozījumu priekšlikumi

23. Reaģējot uz šiem komentāriem, ECB ierosina veikt maksu noteikšanas metodoloģijas grozījumus, ņemot vērā gūto pieredzi kopš metodoloģijas apstiprināšanas 2014. gadā, pieejamos uzraudzības datus un uzraudzīto iestāžu un grupu sastāva pārmaiņas. Apsverot uzraudzības maksas noteikšanas kārtību, ECB mērķis ir nostiprināt godīguma un proporcionalitātes principu attiecībā uz visām uzraudzītajām iestādēm un grupām, kā arī uzlabot ECB uzraudzības maksu regulējuma efektivitāti un caurredzamību.
24. Veicot komentāru iekšējo analīzi un izstrādājot Regulas grozījumu projektu, kļuva acīmredzams, ka būtu lietderīgi ieviest dažus redakcionālus skaidrojumus. Tie nemaina Regulas būtību, bet uzlabo juridiskā dokumenta caurredzamību. Piemēram, grozījumu projektā apvienots 5., 6. un 9. pants, uzlabojot teksta skaidrību par gada uzraudzības maksas kopējās summas noteikšanu, kā arī novēršot atkārtosanos.
25. Kā minēts Regulas 10. panta 3. punkta b) apakšpunktā, ECB nosaka metodoloģiju un procedūras attiecībā uz aprēķiniem un datu vākšanu par maksu noteicošiem faktoriem, kopējiem aktīviem (KA) un kopējo riska pozīciju (KRP), un publicē to ECB banku uzraudzībai veltītajā interneta vietnē. Lai gan Regulā izklāstīti galvenie mainīgie lielumi, ko izmanto, lai noteiktu maksu noteicošos faktoros, Lēmums (ES) 2015/530⁴ (lēmums par maksu noteicošajiem faktoriem) paredz detalizētākas procedūras.
26. ECB veiks lēmuma par maksu noteicošajiem faktoriem grozījumus, lai saskaņotu to ar Regulas grozījumiem. Plānots, ka lēmums par maksu noteicošajiem faktoriem tiks pieņemts vienlaikus ar Regulas grozījumiem.

3.1. Uzraudzības maksu iekasēšana *ex post* pēc ECB finanšu gada beigām

27. *Pēc komentāru iekšējās analīzes ECB ierosina sākt iekasēt uzraudzības maksas ex post, t.i., pēc attiecīgā finanšu perioda noslēguma, kad ir zināmi ECB faktiskie izdevumi saistībā ar banku uzraudzību. Šāda pieeja jau ir iedibināta prakse dažās euro zonas valstīs.*
28. Rēķinu sagatavošana *ex post* nozīmē, ka atsevišķās gada uzraudzības maksas aprēķināšana katram maksājuma veicējam notiek nākamā gada pirmajā pusē, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, kas radušās saistībā ar banku uzraudzību. Lai nodrošinātu pastāvīgu caurredzamību un sekmētu maksājuma

⁴ ECB 2015. gada 11. februāra Lēmums (ES) 2015/530 par metodoloģiju un procedūrām attiecībā uz datu noteikšanu un vākšanu par maksu noteicošiem faktoriem, kurus izmanto gada uzraudzības maksas aprēķināšanā (ECB/2015/7) (OV L 84, 28.03.2015, 67. lpp.).

veicēju iekšējās budžeta procedūras, ECB turpinās publicēt aplēses par gada izmaksu apjomu. Uzraudzības izmaksu gada aplēsi paredzēts iekļaut katru gadu martā publicētā ECB gada pārskata par uzraudzības darbību sadaļā "Pārskatu sniegšana par budžeta līdzekļu izlietojumu".

29. Pašlaik ECB iekasē gada uzraudzības maksas avansa maksājumus, t.i., pirms zināmi faktiskie izdevumi, iekasē maksu par aplēstajām gada izmaksām, pamatojoties uz ECB uzraudzības uzdevumiem paredzēto budžetu.
30. Pēc tam tiek veikta korekcija atbilstoši starpībai starp aplēsi un faktiskajām gada izmaksām attiecīgajā gadā, t.i., tiek ņemts vērā pārpalikums vai deficīts, kas izveidojies sakarā ar atšķirību starp katra gada aprīlī veikto izmaksu aplēsi un faktiskajiem izdevumiem gada beigās.
31. Gada uzraudzības maksa, kas jāmaksā katrai atsevišķajai iestādei, parasti tiek aprēķināta katru gadu 3. ceturksnī, un rēķini tiek sagatavoti 4. ceturksnī, ņemot vērā uzraudzīto iestāžu uzraudzības statusa pārmaiņas, ko ECB reģistrē un apstiprina pēdējā datu aktualizēšanas dienā (2018. gadā pēdējā datu aktualizēšanas diena bija jūlija beigās). Ja pārmaiņas tiek apstiprinātas pēc šīs dienas, pēc vajadzības tiek iekasēta papildu maksa vai veikta atmaksa.

Maksu noteicošo faktoru pārskata datums

32. Saskaņā ar jauno procesu pārskata datums izmantotajiem maksu noteicošajiem faktoriem (kopējiem aktīviem un kopējai riska pozīcijai) paliks tā gada 31. decembris, kas ir pirms uzraudzības maksas perioda, par kuru tiek iekasēta uzraudzības maksa. Piemēram, maksas, kas maksājamas par 2020. gada uzraudzības maksas periodu, tiks noteiktas un attiecīgie rēķini tiks sagatavoti 2021. gada 1. pusgadā, pamatojoties uz maksu noteicošajiem faktoriem, kuriem pārskata datums ir 2019. gada 31. decembris.
33. Tas nodrošinās papildu laiku maksu noteicošo faktoru datu apstiprināšanai, pamatojoties uz finanšu pārskatu sniegšanas (FINREP) un vienoto ziņojumu sniegšanas (COREP) datiem, īpaši pēc revidenta pārbaudes atkārtoti iesniegto datu apstrādei. Esošā pārskata datuma apstiprināšana atbilst ierosinātajām pārmaiņām, ļaujot maksu noteicošo faktoru noteikšanai izmantot ECB jau pieejamos datus (sk. 3.3. daļu).
34. Paredzams, ka grozītā Regula stāsies spēkā 2019. gadā un tiks piemērota 2020. gada maksas periodam. Tādējādi 2020. gads būs pārejas gads, kurā maksājumu veicējiem netiks sagatavoti rēķini par uzraudzības maksām.

Maksājuma veicēju saraksta pārmaiņu pēdējā datu aktualizēšanas diena

35. Mainot gada maksu iekasēšanas laiku, kļūs iespējams aprēķināt uzraudzības maksas, izmantojot maksājuma veicēju sarakstu, kurā ņemti vērā būtiskie

notikumi, kas norisinājušies gadā, par kuru tiek iekasēta maksa. Šādi notikumi var ietvert jaunu licenču izsniegšanu, licenču anulēšanu, uzraudzības statusa maiņu un apvienošanās un pārņemšanas darījumus.

36. Tādējādi, aprēķinot maksas 2020. gadam (rēķini tiks sagatavoti 2021. gadā), ECB ņems vērā maksājuma veicēju sastāva pārmaiņas, kas norisinājušās gandrīz visā 2020. gada maksu periodā.
37. Šīs pārmaiņas praktiskā priekšrocība būs tāda, ka kritisko procesu norises laiks būs izdevīgāks, piemēram, laiks, kad uzraudzītajām iestādēm jāpārbauda maksu noteicošie faktori, nesakrītis ar vasaras atvaļinājumu sezonu. Nodoms ir nodrošināt maksu noteicošo faktoru datu pieejamību tiešsaistes portālā maksu perioda pēdējā ceturksnī, dodot maksājumu veicējiem vairāk laika komentāru izteikšanai.
38. Taču jāatzīmē, ka, lai gan gaidāms, ka rēķinu *ex post* sagatavošana mazinās nepieciešamību pārrēķināt jau iekasētās maksas, pārrēķini joprojām varētu būt jāveic, ņemot vērā neizbēgamo atšķirību starp statusa pārmaiņu norises brīdi un laiku, kad tiek paziņots lēmums par šādām pārmaiņām.
39. Ir ierosināts arī pārcelt termiņu, līdz kuram maksājuma veicējiem jāsniedz maksājuma veicēja nominācijas veidlapa un aktualizētā kontaktinformācija, no attiecīgā uzraudzības maksu perioda 1. jūlija uz 30. septembri (pārējos komentārus saistībā ar maksājuma veicējiem sk. 4.4. sadaļā "Maksājuma veicēja loma").
40. Lai gan maksu iekasēšana notiks *ex post*, faktiskās izmaksas un ienākumi ECB finanšu pārskatos joprojām tiks atzīti attiecībā uz atbilstošo finanšu gadu saskaņā ar piemērojamajiem grāmatvedības standartiem.

3.2. Maksas minimālās komponentes diskonts nelielām MNI

41. *Sabiedriskās apspriešanas ietvaros saņemtajās atsauksmēs tika ierosināts ieviest maksas minimālās komponentes diskontu nelielām MNI. Daži respondenti ierosināja, ka diskontu vajadzētu piemērot MNI, kuru kopējo aktīvu vērtība ir 3 miljrd. euro vai mazāk, savukārt citu ierosinātā robežvērtība bija 500 milj. euro. Viens respondents aicināja ieviest fiksētu summu, kas maksājama kā maksas minimālā komponente. Citi uzskatīja, ka maksas minimālo komponenti vajadzētu atcelt vai aprēķināt, nenošķirot NI un MNI.*
42. Lai nodrošinātu papildu atvieglojumus nelielajām MNI, ECB atbalsta maksas minimālās komponentes diskonta ieviešanu MNI, kuru kopējā aktīvu vērtība ir 500 milj. euro vai mazāk.
43. Maksas minimālā komponente attiecas uz minimālo uzraudzības darbību apjomu, kuras nepieciešamas NI un MNI uzraudzībai, kas tādējādi apstiprina nepieciešamību pēc dalījuma starp šīm divām kategorijām. Regulas 10. panta 6. punktā tā noteikta 10% apmērā no abu šo kategoriju maksu kopējās

summas. Mazākajām NI jau noteikts maksas minimālās komponentes diskonts, saskaņā ar kuru gadījumā, ja iestādes kopējie aktīvi ir 10 mljrd. euro vai mazāk, maksas minimālo komponenti samazina uz pusi.

44. Kopš šī maksu noteikšanas metodoloģija tiek izmantota, maksājumu veicēju skaits augstākajā konsolidācijas līmenī MNI grupā jau ir samazinājies par 15%. Fakts, ka maksas minimālo komponenti aprēķina, kā saucēju izmantojot iestāžu skaitu MNI grupā, sakarā ar maksājuma veicēju kopējā skaita samazināšanos nenovēršami izraisījis maksājamās minimālās komponentes pieaugumu. Kombinācijā ar kopējās maksas pieaugumu tas laikā no 2015. līdz 2018. gadam izraisījis maksas minimālās komponentes pieaugumu par vairāk nekā 60%.
45. Ierosinātais diskonts efektīvi samazinās nelielām MNI maksājamo maksu apjomu par 7% līdz gandrīz 50%. Šī pārmaiņa nozīmē, ka aptuveni 100 MNI maksās maksu, kas nepārsniegs 1 100 euro.⁵ Maksājumu veicēju, kas maksās maksas, kuru apmērs nepārsniegs 2 000 euro, skaits pieaugs par 320% (līdz gandrīz 470). Tālāk tabulā redzami iespējamo atsevišķo maksu apmēra pārmaiņu piemēri.

Euro	KA	KRP	2018. gada maksa	Maksas aplēse pēc diskonta piemērošanas
A iestāde	6 250 000	1 800 000	1 720	880
B iestāde	165 000 000	60 000 000	2 970	2 120
C iestāde	20 000 000 000	13 000 000 000	213 640	219 530

46. Gaidāms, ka finansiālā ietekme uz tām iestādēm MNI grupā, kurām netiks piemērots diskonts, būs neliela. Tiek lēsts, ka uzraudzības maksu pieaugums šīm MNI būs līdz 3% (vai zem 10 000 euro), pamatojoties uz 2018. gada datiem.
47. Šajā novērtējumā ECB ņēmusi vērā arī darbības efektivitāti un zemās finansiālās izmaksas, kādas ECB radīsies saistībā ar šo pārmaiņu. Tā kā metodoloģija būs tāda pati kā NI gadījumā, nebūs nepieciešama papildu sistēmu izstrāde.
48. Maksas mainīgā komponente MNI tiks aprēķināta, izmantojot tādu pašu pieeju kā NI gadījumā:
- Kad tiks identificētas MNI, kurām pienākas diskonts, to maksas minimālā komponente tiks uz pusi samazināta.
  - MNI mainīgā komponente tiks palielināta par MNI piemēroto diskontu kopējo summu.

⁵ Kā skaidrots 2.2. daļā, skaitļi šajā sadaļā sniegti tikai kā piemēri, jo tie balstās uz 2018. gada datiem.

c) MNI maksas mainīgā komponente tiks sadalīta starp MNI maksājuma veicējiem, pamatojoties uz to maksu noteicošajiem faktoriem.

49. Ierosinājums ieviest maksas minimālās komponentes diskontu MNI, kuru kopējo aktīvu vērtība ir 3 mljrd. euro vai mazāk, netiek uzskatīts par ilgtspējīgu. Šajā kategorijā ietilptu gandrīz 90% MNI, kā rezultātā būtu vērojams vispārējs uzraudzības maksas pieaugums to iestāžu vidū, kuras atrodas tuvu augšējai robežai (t.i., to iestāžu vidū, kuru kopējo aktīvu vērtība ir tuvu, bet nepārsniedz 3 mljrd. euro). Šis pieaugums pārsniegtu piemēroto diskontu. Tāpēc tika nolemts pieņemt ierosinājumu par 500 milj. euro robežvērtību.
50. Pašreizējais maksas minimālās komponentes līmenis ir 10% no kopējās summas, kas iekasējama no attiecīgās kategorijas iestādēm (NI vai MNI). Netiek uzskatīts, ka būtu pamatoti noteikt fiksētu maksas minimālās komponentes līmeni, jo tas ieviestu aprēķina metodoloģijā vēl vienu mainīgo lielumu, kurš būtu jānosaka reizi gadā vai vismaz periodiski.

3.3. Esošo uzraudzības datu izmantošana uzraudzības maksu aprēķināšanā

51. *Vairāki respondenti ierosināja mainīt maksu noteicošo faktoru vākšanas procedūru, izmantojot jau pieejamo FINREP un COREP pārskatos ietvertu uzraudzības informāciju. Tika uzskatīts, ka iespēja maksājuma veicējiem tiešsaistes portālā aplūkot savu maksu noteicošo faktoru informāciju pirms tās izmantošanas uzraudzības maksas apjoma noteikšanai, uzlūkojama kā papildu pārbaude un būtu jā saglabā.*
52. Ņemot vērā priekšrocības, ko tas radītu vispārējam datu vākšanas procesam, šie komentāri tika pieņemti.
53. Pašlaik uzraudzītās iestādes un grupas maksājamās gada uzraudzības maksas noteikšanai ar VKI starpniecību iesniedz ECB savu KA un KRP vērtību.
54. Tiek ierosināts pārtraukt tam īpaši paredzēto maksu noteicošo faktoru vākšanu attiecībā uz vairumu maksājuma veicēju un sākt uzraudzības maksu aprēķināšanai izmantot jau pieejamos uzraudzības datus, kas ECB ar VKI starpniecību tiek sniegti, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 680/2014⁶ un Regulu (ES) 2015/534.
55. Lai gan šāda maksu noteicošo faktoru procesa pārmaiņa samazinās pārskatu sniegšanas slogu vairāk nekā 90% uzraudzīto iestāžu un grupu, to nav iespējams izmantot attiecībā uz

⁶ Komisijas 2014. gada 16. aprīļa Īstenošanas regula (ES) Nr. 680/2014, ar ko nosaka īstenošanas tehniskos standartus attiecībā uz iestāžu sniegtajiem uzraudzības pārskatiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (OV L 191, 28.06.2014., 1. lpp.).

- (a) uzraudzītajām grupām, kuras maksu noteicošo faktoru aprēķināšanas nolūkos neuzrāda neiesaistītajās dalībvalstīs⁷ reģistrētu meitasuzņēmumu aktīvus (tādējādi samazinot maksājamās uzraudzības maksas apmēru), jo ECB šie dati nebūtu pieejami no citiem avotiem;
- b) kredītiestāžu, kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs, dibinātajām maksātājām filiālēm, kuras veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs un kurām nav jāsniedz uzraudzības finanšu informācija saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 2015/534. Tomēr arī šādām filiālēm būs iespēja noteikt savu maksu noteicošo faktoru kopējos aktīvus, pamatojoties uz aktīvu kopējo vērtību, kas noteikta prudenciālos nolūkos vai norādīta visjaunākajos revidētajos gada finanšu pārskatos, kas sagatavoti saskaņā ar starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS) vai piemērojamiem attiecīgās valsts grāmatvedības likumiem, vai noteikta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 468/2014 (ECB/2014/17)⁸ 51. panta 5. punktu.

Šīm divām iestāžu kategorijām būs jāturpina ar savu VKI starpniecību ECB atsevišķi iesniegt maksu noteicošo faktoru datus atbilstoši pašreizējai pieejai. Ar VKI starpniecību ECB sniedzamo maksu noteicošo faktoru datu iesniegšanas termiņi tiks noteikti aktualizētajā lēmumā par maksu noteicošajiem faktoriem.

- 56. Sagaidāms, ka darba apjoms ECB palielināsies, jo būs nepieciešami papildu pasākumi saistībā ar jaunu procedūru ieviešanu un datu kvalitātes nodrošināšanu. Taču jaunais process ļaus turpmāk vairs neveikt pašreiz nepieciešamo apstiprināšanas soli, kurā maksājuma veicēju iestāžu sniegtie dati tiek pārbaudīti, salīdzinot tos ar VKI un ECB rīcībā jau esošajiem datiem. Šis apstiprināšanas solis ļauj atklāt kvalitātes problēmas, kuru rezultātā ir būtisks skaits gadījumu, kad uzraudzības dati ECB jāiesniedz atkārtoti.
- 57. Turklāt jaunā procesa panākumi lielā mērā būs atkarīgi no uzraudzīto iestāžu un grupu atbilstības Regulas (ES) Nr. 680/2014 3. panta 4. punktam un 5. punktam, kuros noteikts, ka revidētie dati un citi labojumi jāiesniedz kompetentajām iestādēm bez liekas kavēšanās.
- 58. Respondenti uzskata, ka iespēja pārbaudīt uzraudzības maksas aprēķināšanai paredzētos maksu noteicošos faktorus, kas noteikta lēmuma par maksu noteicošajiem faktoriem 4. panta 2. punktā, ir vērtīgs solis, un tas tiks saglabāts aktualizētajā datu vākšanas procesā. Šā procesa ilgums tiks pagarināts, lai dotu maksājuma veicējiem papildu laiku sniegt komentārus par saviem maksu noteicošajiem faktoriem, ja tie uzskata tos par nepareiziem.
- 59. ECB izmanto vienotu pārskata datumu (iepriekšējā uzraudzības maksas perioda 31. decembris), kas norādīts Regulas 10. pantā. Tā kā ECB paredz

⁷ Sk. VUM regulas 77. apsvērumu.

⁸ Eiropas Centrālās bankas 2014. gada 16. aprīļa Regula (ES) Nr. 468/2014, ar ko izveido Vienotā uzraudzības mehānisma pamatstruktūru Eiropas Centrālās bankas sadarbībai ar nacionālajām kompetentajām un norīkotajām iestādēm (VUM pamatregula; ECB/2014/17; OV L 141, 14.05.2014., 1. lpp).

izmantot jau esošos uzraudzības datus un ņemot vērā grozījumus uzraudzības maksu rēķinu sagatavošanas termiņā (sk. 3.1. daļu), tiek ierosināts arī pagarināt maksu noteicošo faktoru procesu, lai ietvertu maksājuma veicējus, kas uzsākuši darbību pārskata datumā vai pēc tā.

60. Saskaņā ar pašreizējo metodoloģiju ECB šādiem maksājuma veicējiem aprēķina tikai maksas minimālo komponenti, jo pārskata datumā par tiem nav pieejami dati. ECB ierosina attiecībā uz pārmaiņām, kas notikušas pēc uzraudzības maksas perioda pārskata datuma (31. decembra), bet pirms 1. oktobra, noteikt maksas mainīgo komponenti, pamatojoties uz nākamajiem pieejamajiem ceturkšņa uzraudzības pārskatu datiem. Šī pārmaiņa ietekmēs ierobežotu skaitu jaunizveidoto maksājuma veicēju (pamatojoties uz pagātnes pieredzi, gaidāms, ka tas varētu būt aptuveni 20 iestāžu robežās).
61. Saskaņā ar pašreizējo procedūru, piemēram, ja jaundibināta kredītiestāde augstākajā konsolidācijas līmenī iesaistītajās dalībvalstīs saņemt licenci 2019. gada 10. februārī, tās maksu noteicošie faktori nebūtu pieejami, jo pārskata datumā (t.i., 2018. gada 31. decembrī) šī iestāde vēl nebūtu nodibināta. Tāpēc gada uzraudzības maksa par 2019. gada uzraudzības maksu periodu šai iestādei tiktu aprēķināta, izmantojot tikai maksas minimālo komponenti un ņemot vērā uzraudzības maksas perioda pilnu mēnešu skaitu, kuros kredītiestāde vai filiāle ir uzraudzītā iestāde⁹, t.i., desmit mēnešus no 2019. gada marta līdz 2019. gada decembrim.
62. Saskaņā ar ierosinātajām pārmaiņām papildus maksas minimālajai komponentei ECB ņemtu vērā arī KA un KRP datus, ko iestāde 2019. gada marta beigās sniegusi uzraudzības pārskatos, un izmantotu tos maksas mainīgās komponentes aprēķināšanai attiecībā uz visiem mēnešiem, par kuriem maksājuma veicējam jāmaksā uzraudzības maksa (šajā piemērā – desmit mēnešiem no 2019. gada marta līdz 2019. gada decembrim). Pēc tam, sākot ar 2020. gadu, maksājuma veicējs uzsāktu standarta procesu.
63. Tāda pati metodoloģija attieksies arī uz kredītiestāžu, kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs, jaundibinātām filiālēm, kuras veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs un kurām jāsniedz uzraudzības finanšu informācija saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 2015/534. Filiālēm, kurām nav jāsniedz uzraudzības finanšu informācija saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 2015/534, ar VKI starpniecību jāsniedz šie dati ECB saskaņā ar ECB noteiktajām procedūrām.
64. No iestādēm, kas dibinātas pēc 1. oktobra, iekasēto uzraudzības maksu veidos maksas minimālā komponente par pilnu mēnešu skaitu, kuros iestāde uzraudzīta.
65. Pārmaiņas maksu noteicošo faktoru noteikšanas un vākšanas procesā tiks īstenotas, grozot lēmumu par maksu noteicošajiem faktoriem.

---

⁹ Sk. Regulas 7. panta 1. punktu.

66. *Viens no respondentiem ierosināja pagarināt periodu, par kuru jāmaksā uzraudzības maksa, ietverot mēnesi, kurā uzraudzība tiek pārtraukta.*
67. Pašlaik, uzraudzītajai iestādei beidzot darbību (piemēram, sakarā ar licences anulēšanu vai uzraudzītās filiāles slēgšanu), uzraudzības maksu aprēķina, pamatojoties uz pilnu mēnešu skaitu, kuru laikā uzraudzītā iestāde vai grupa tikusi uzraudzīta.
68. Šī pieeja līdzīga pieejai, ko piemēro gadījumos, kad maksājuma veicējs tikko saņēmis licenci, saskaņā ar kuru ECB iekasē maksu par katru pilnu uzraudzības mēnesi. Tā kā šāda pieeja uzskatāma par godīgu un pamatotu, ierosinājums netiek pieņemts.

4. Citi komentāri par uzraudzības maksu regulējumu

69. Nākamajā sadaļā ietverts ECB vērtējums par saņemtajiem komentāriem saistībā ar maksu iekasēšanas procesiem, kuru dēļ grozījumi Regulā netiks veikti.

4.1. Darbības joma

70. *Viens no respondentiem izteica viedokli, ka ECB nebūtu jāiekasē uzraudzības maksas no iestādēm, kuras nav tās tiešā uzraudzībā (t.i., no MNI). Tika uzsvērts, ka šīs iestādes jau maksā gada uzraudzības maksu savas valsts kompetentajai iestādei.*
71. ECB uzticēts uzdevums veikt MNI netiešo uzraudzību, kas saistīta ar izmaksām. Tāpēc arī no šīm iestādēm jāiekasē uzraudzības maksa.
72. VUM regulas 30. pantā noteikts, ka ECB iekasē gada uzraudzības maksu, kas sedz izdevumus, kuri ECB radušies saistībā ar tai saskaņā ar VUM regulas 4. līdz 6. pantu uzticētajiem uzdevumiem. Šie panti aptver arī MNI netiešo uzraudzību.
73. Turklāt VUM regulas 77. apsvērumā skaidrots, ka, lai nodrošinātu ECB neatkarību no nepamatotas ietekmes, uzraudzības izmaksas jāsedz struktūrām, kurām piemēro uzraudzību. Saskaņā ar VUM regulas 6. pantu ECB uzticēta atbildība par VUM efektīvu un saskaņotu darbību un mehānisma darbības uzraudzību, pamatojoties uz atbildības sadalījumu starp ECB un VKI. Turklāt ECB uzticēts uzdevums veikt NI un MNI makroprudenciālo uzraudzību. Attiecīgi maksas tiek iekasētas arī no MNI, kuras ir ECB netiešā uzraudzībā, un tās sedz izdevumus, kuri ECB radušies saistībā ar uzdevumiem, kas tai uzticēti saskaņā ar VUM regulu.
74. Saskaņā ar VUM regulas 30. panta 5. punktu ECB uzraudzības maksas neskar VKI tiesības iekasēt maksas saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
75. *Cits respondents ierosināja Regulas darbības jomā ietvert arī finanšu pārvaldītājsabiedrības un jauktās finanšu pārvaldītājsabiedrības. Šis pats respondents aicināja sniegt sīkāku skaidrojumu par aspektu, ka ECB aprēķina gada uzraudzības maksas augstākajā konsolidācijas līmenī.*
76. Saskaņā ar VUM regulas 30. panta 1. punktu ECB var iekasēt gada uzraudzības maksu tikai no kredītiestādēm, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs, un kredītiestāžu, kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs, filiālēm, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs.

77. VUM regulas 30. panta 3. punkts uzliek ECB pienākumu aprēķināt maksu augstākajā konsolidācijas līmenī iesaistītajās dalībvalstīs. Augstākais konsolidācijas līmenis iesaistītajās dalībvalstīs ietver arī finanšu pārvaldītājsabiedrības un jauktās finanšu pārvaldītājsabiedrības, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs.

4.2. Maksu noteicošie faktori

Iestāžu, kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs, aktīvu neiekļaušana

78. *Viens no respondentiem ierosināja Regulas grozījumu, lai nepieļautu gada maksas samazināšanu, vai nu īslaicīgi datu sniegšanas dienā vai ilglaicīgi pārvietojot riska svērtos aktīvus pāri valstu robežām.*
79. Lai saglabātu vienkāršību informācijas sniegšanā par maksu noteicošajiem faktoriem un ierobežotu administratīvo slogu, kas gulstas uz maksātājām iestādēm, šis ierosinājums netika atbalstīts.
80. VUM regulas 30. panta 3. punkts nosaka, ka maksas tiek aprēķinātas augstākajā konsolidācijas līmenī iesaistītajās dalībvalstīs. Turklāt VUM regulas 77. apsvērumā konkretizēts, ka maksu aprēķināšanā neņem vērā meitasuzņēmumus, kas izveidoti neiesaistītajās dalībvalstīs. Attiecīgi uzraudzītajām grupām parasti nebūtu jāiekļauj to meitasuzņēmumu, kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs, aktīvus.¹⁰ Taču nepieciešamo datu sagatavošanas izmaksas var būt augstas. Tāpēc uzraudzītajām grupām tiek dota iespēja maksāt maksu, kura aprēķināta, pamatojoties uz datiem, kas sniegti augstākajā konsolidācijas līmenī iesaistītajās dalībvalstīs un aptver arī meitasuzņēmumus, kas izveidoti neiesaistītajās dalībvalstīs, pat ja šā aprēķina rezultātā maksa ir augstāka.
81. Tiek atzīts, ka būtu iespējams mazināt iespēju sagrozīt maksu noteicošos faktoros, pārvietojot aktīvus pāri valstu robežām, taču tas nozīmētu papildu izmaksas, kas izpaustos vai nu kā papildu datu sniegšanas slogs maksātājām iestādēm (biežāka datu sniegšana vai sarežģītāka datu sniegšana, kas ietvertu datus par turēšanas periodu, nevis par konkrētu brīdi un sarežģītākas datu verifikācijas procedūras), vai kā pašlaik piemērotās politikas, kas ļauj neiekļaut meitasuzņēmumu, kuri veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs, ierobežošanu, kas nebūtu atbilstoši VUM regulas 77. apsvērumam.
82. *Cits respondents ierosināja, ka filiāļu, kuras veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs, aktīvi varētu tikt izslēgti no uzraudzības maksas*

¹⁰ Regulas 10. panta 3. punkta c) apakšpunkts.

aprēķina tādā pašā veidā kā meitasuzņēmumu, kuri veic uzņēmējdarbību šajās valstīs, aktīvi.

83. VUM regulas 30. panta 3. punkts nosaka, ka maksas tiek aprēķinātas augstākajā konsolidācijas līmenī iesaistītajās dalībvalstīs. Attiecīgi kredītiestāžu, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs, filiāļu, kuras veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs, aktīvi jāiekļauj uzraudzības maksu aprēķinā.

Maksu noteicošo faktoru aprēķināšana

84. *Vairāki respondenti izteica priekšlikumus attiecībā uz maksu noteicošo faktoru aprēķināšanas metodoloģiju. Priekšlikumi bija šādi:*
- a) *ietvert papildu maksu noteicošos faktoros gada uzraudzības maksas aprēķināšanai, piemēram, jurisdikciju, kurās iestāde aktīvi darbojas, skaitu, konsolidētajā grupā ietilpstošo juridisko personu skaitu vai darbības diferenciāciju atkarībā no kapitāla prasībā izteiktās būtiskākās riska kategorijas;*
  - b) *izslēgt no KA attīstību veicinošos aizdevumus;*
  - c) *aprēķināt KRP pēc standartizētas metodes (atšķirībā no iekšējiem modeļiem);*
  - d) *koriģēt KRP maksu noteicošo faktoru, ieviešot koeficientu, ko nosaka pēc iestādes $P2R+P2G$ ¹¹ attiecības pret attiecīgās grupas $P2R+P2G$.*
85. Šo priekšlikumu kopīga iezīme ir, ka tie rada jautājumus par datu pieejamību, ticamību vai objektivitāti, un tāpēc netika pieņemti.
86. VUM regula norāda, ka uzraudzības maksas jābalsta uz objektīviem kritērijiem, kas saistīti ar uzraudzītās iestādes nozīmīgumu un riska profilu, t.sk. tās riska svērtajiem aktīviem. Izvēloties labākos katru kritēriju raksturojošos rādītājus, ECB centusies mazināt visu uzraudzīto iestāžu administratīvo un darbības slogu. Izvēlētie KA un KRP rādītāji jau ietilpst uzraudzības pārskatu sniegšanas sistēmā, ir skaidri definēti un lielākajai daļai uzraudzīto iestāžu tiek revidēti.
87. Novirzoties no šiem stabilajiem rādītājiem, potenciāli rastos augstas īstenošanas izmaksas gan ECB, gan maksājumu veicējiem, piemēram, saistībā ar trešo personu veiktu datu verifikāciju.
88. Turklāt ierosinātās pārmaiņas ierobežotu ECB potenciālu īstenot datu vākšanas procesa pilnveidi (kas skaidrota 3.3. daļā), jo dažiem no šiem rādītājiem būtu jāievieš speciāls datu sniegšanas regulējums.

¹¹ P2R: 2. pīlāra prasības; P2G: 2. pīlāra norādes.

Maksātāju filiāļu maksu noteicošie faktori

89. *Kāds respondents ierosināja, ka maksātājām filiālēm vajadzētu pieprasīt informāciju par KRP un ņemt to vērā to gada uzraudzības maksas aprēķinā. Daži respondenti ierosināja grozīt maksātājām filiālēm maksu noteicošā faktora KRP svērumu uz 100%.*
90. Šie ierosinājumi netika atbalstīti, jo tiek vērtēts, ka vispārējais datu trūkums un datu aplēšu būtiskās finansiālās izmaksas nebūtu samērīgas, novērtējot tās salīdzinājumā ar objektīvajiem kritērijiem – attiecīgo iestāžu nozīmīgumu un riska profilu.
91. Parasti dati par maksu noteicošo faktoru KRP filiālēm nav pieejami. Tāpēc būtu pārāk apgrūtināti pieprasīt šīm iestādēm veikt KRP vērtības aplēses. Turklāt tā kā šīm iestādēm saskaņā ar saskaņotajām statistikas datu sniegšanas sistēmām šie dati nav jāsniedz, arī ECB būtu grūti un dārgi šos datus validēt.
92. 2018. gadā ECB iekasēja maksas no mazāk nekā 200 maksātājām filiālēm. Lai gan tās var uzskatīt par skaitliski lielu minoritāti, jāatzīst, ka lielais vairums no tām ir MNI ar kopējiem aktīviem zem 3 mljrd. euro. Izmaksu pieaugums maksātājām filiālēm un ECB saistībā ar šiem priekšlikumiem tiek uzskatīts par nesamērīgu, ņemot vērā kopējo no visām šīm iestādēm iekasēto gada maksu, kas veidoja aptuveni 1% no kopējās 2018. gadā iekasētās summas.
93. 50% KA svēruma kā vienīgā maksu noteicošā faktora izmantošana filiālēm tiek uzskatīta par atbilstošu uzraudzības darbību samērīguma principam.
94. *Tika saņemts priekšlikums vispārēji neattiecināt uz maksātājām filiālēm obligāto prasību iesniegt revidenta apstiprinājumu par to finanšu pārskatiem, jo šādi statistikas dati par filiālēm citos grāmatvedības vai pārskatu sniegšanas nolūkos parasti nav jārevidē. Respondents skaidroja, ka izmaksas par šāda apstiprinājuma iegūšanu reizēm pārsniedz iekasēto uzraudzības maksu.*
95. Atbilstoši principam, ka nepieciešamo datu nodrošināšanas izmaksām nevajadzētu būt nesamērīgi augstām salīdzinājumā ar iekasētajām maksām, ECB ierosina grozīt šo prasību aktualizētajā lēmumā par maksu noteicošajiem faktoriem. Maksātājām filiālēm tiktu prasīts iesniegt vēstuli, kurā vadība ar parakstu apliecinājusi gada uzraudzības maksas aprēķinā izmantojamo kopējo aktīvu apjomu. Šādas vadības vēstules tiks prasītas no visām maksātājām filiālēm, neatkarīgi no tā, vai to maksu noteicošais faktors "kopējie aktīvi" noteikts, pamatojoties uz prudenciālos nolūkos sniegtiem datiem par kopējo aktīvu vērtību, jaunākajiem finanšu pārskatiem, kas sagatavoti saskaņā ar SFPS vai piemērojamiem valsts grāmatvedības tiesību aktiem, vai aktīvu kopējo vērtību, kas noteikta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 468/2014 (ECB/2014/17) 51. panta 5. punktu.
96. Pašreizējā tiesiskā regulējuma ietvaros maksātājām filiālēm ir pienākums iesniegt informāciju par KA, pamatojoties uz statistiskajiem datiem, ko sniedz

saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Regulu (ES) Nr. 1071/2013¹², saskaņā ar kuru sniegtos datus jābūt apstiprinājušam revidentam, kas veic filiāles finanšu pārskatu pienācīgu pārbaudi.

97. Tiek uzskatīts, ka šī grozītā procedūra ļaus arī turpmāk nodrošināt maksu aprēķina integritāti, vienlaikus vairojot uzraudzības regulējuma godīgumu.

4.3. Uzraudzības izmaksas

98. Izdevumu, kas ECB radušies sakarā ar uzraudzības uzdevumu veikšanu, atgūšana noteikta VUM regulas 30. pantā. Lai gan uzraudzības izmaksu jautājums netika apspriests 2017. gadā rīkotajā sabiedriskajā apspriešanās, ECB saņēma vairākus komentārus par to. Tā kā Regulas pārskatīšanas ietvaros nav paredzēts mainīt arī VUM regulu, jebkāda veida ierosinātajiem grozījumiem jābūt saskaņā ar VUM regulas noteikumiem.
99. *Vairāki respondenti ierosināja izveidot komiteju vai cita veida pārraudzības struktūru uzraudzības maksu apjoma un ECB banku uzraudzības budžeta monitorēšanai. Paralēli vairāki respondenti aicināja samazināt ECB izdevumus un ierobežot ārējo konsultantu izmantošanu.*
100. VUM regulā detalizēti izklāstīti ECB pārskatu sniegšanas, revīzijas un komunikācijas pienākumi attiecībā uz uzraudzības maksām un skaidri minētas bažas par tās uzraudzības funkcijas neatkarību¹³ saistībā ar resursiem. 77. apsvērumā uzsvērts, cik svarīga ir neatkarība, norādot, ka ECB resursi jāiegūst veidā, kas nodrošina ECB neatkarību no valstu kompetento iestāžu un tirgus dalībnieku nepamatotas ietekmes.
101. ECB ir pilnībā apņēmusies nodrošināt piesardzīgu, efektīvu un lietderīgu tās resursu izmantošanu. Izveidotā pārvaldības struktūra bija izklāstīta pēc Regulas projekta sabiedriskās apspriešanas 2014. gadā publicētā [pārskata par sniegtajām atbildēm](#) D.3.1. sadaļā.
102. *Viens no respondentiem ierosināja, ka ECB vajadzētu katru gadu publicēt detalizētu informāciju par tās izlietotajiem resursiem, ar tiem saistītajām izmaksām un šo izmaksu sadali starp NI un MNI. Citi respondenti aicināja sagatavot starpposma prognozi par ECB budžetu.*
103. ECB daļēji atbalsta šos komentārus.
104. Atsaucoties uz 2017. gada sabiedriskajā apspriešanās saņemtajiem komentāriem par caurredzamību saistībā ar ECB uzraudzības resursu izlietojumu un kopējās maksas dalījumu starp NI un MNI, ECB turpmāk pilnveidojusi pārskatu sniegšanu par budžeta un ar maksām saistītajiem

¹² Eiropas Centrālās bankas 2013. gada 24. septembra Regula (ES) Nr. 1071/2013 par monetāro finanšu iestāžu nozares bilanci (pārstrādāta versija; ECB/2013/33; OV L 297, 07.11.2013., 1. lpp.).

¹³ VUM regulas 75. un 77. apsvērumi.

aspektiem [ECB gada pārskatā par uzraudzības darbību](#) un [ECB banku uzraudzības interneta vietnē](#).

105. Šie pilnveidošanas pasākumi ietver detalizētāku uzraudzības maksu pamatā esošo izdevumu dalījumu un skaidrojumu par galvenajiem izmaksu pieaugumu noteicošajiem faktoriem interneta vietnes sadaļā par [gada maksu kopējo summu](#). Jauns detalizēts saturs par uzraudzības izmaksām ietverts arī [ECB gada pārskatā par uzraudzības darbību](#). Parādītas katras uzraudzības darbības izmaksas un to dinamika pa gadiem. Interneta vietnes saturs tiek aktualizēts paralēli ikgadējā lēmuma par attiecīgajā uzraudzības maksu periodā iekasējamo kopējo summu publicēšanai aprīļa beigās, savukārt ECB gada pārskats par uzraudzības darbību, kuru publicē katru gadu martā, aplūko iepriekšējā uzraudzības maksu perioda faktiskās izmaksas. Abi šie kanāli kopā sniedz visaptverošu ainu par Eiropas banku savienības plānotajām un faktiskajām izmaksām, tādējādi veicinot labāku izpratni uzraudzīto iestāžu un grupu vidū.
106. ECB piekrīt viedoklim, ka budžeta starpposma prognoze maksu noteikšanas kontekstā būtu lietderīga. Lai gan ar regulārajiem uzdevumiem saistītie izdevumi ir stabilizējušies, pašreizējai situācijai joprojām raksturīgi ārkārtas uzdevumi (piemēram, iekšējo modeļu mērķpārbaude) un neparedzēta notikumu attīstība (piemēram, *Brexit*). Tādējādi jautājums par starpposma prognozi tiks apsvērts, domājot par turpmāko pārskatu sniegšanu.
107. Šajā kontekstā jāņem vērā arī ECB līdzšinējā uzticamu aplēšu nodrošināšanas prakse. Piemēram, [sabiedriskās apspriešanas dokumentā 2014. gada maijā](#) sniegtās aplēses apstiprināja faktiskās norises (piemēram, prognoze, ka dalījums starp NI un MNI būs aptuveni 85% un 15% un ka no NI iekasējamo maksu vidējais apjoms būs no 0.7 milj. euro līdz 2.0 milj. euro un no MNI – 2 000 euro līdz 7 000 euro).
108. Ja tiks ieviests priekšlikums pāriet uz uzraudzības maksu *ex post* rēķiniem (3.1. daļa), ECB turpinās katru gadu publicēt aplēsi par gada izmaksu kopējo apjomu ECB gada pārskatā par uzraudzības darbību. Tiek ierosināts, lai maksājāmās gada uzraudzības maksas tiktu noteiktas nākamā gada 1. pusgadā, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, savukārt šo aplēsi maksājuma veicēji varētu izmantot, lai aprēķinātu paredzamo summu, izmantojot soļus, kas aprakstīti ECB banku uzraudzības interneta vietnes sadaļā "[Maksas aprēķināšana](#)".
109. *Viens no respondentiem izteica gaidas, ka valstu līmenī uzraudzības maksu apjomam būtu jāsamazinās, jo ECB pārņēmusi dažu uzdevumu izpildi no VKI.*
110. Saskaņā ar VUM regulas 30. panta 5. punktu šie noteikumi par uzraudzības maksām neskar VKI tiesības iekasēt maksas. Tāpēc ECB nav nekādas ietekmes uz valstu uzraudzības maksu apmēru vai to, kādas izmaksas valstu līmenī tiek iekasētas no uzraudzītajām iestādēm un grupām.

111. *Divi respondenti aicināja sniegt skaidrojumu par iepriekšējo maksas periodu neiekasējamo maksu iekļaušanu gada maksu aprēķinā. Tika izteikts viedoklis, ka šo maksu dēļ nevajadzētu pieaugt visu iestāžu uzraudzības maksām.*
112. Saskaņā ar VUM regulas 30. panta 1. punktu ECB sedz izdevumus, kuri tai radušies saistībā ar tai uzticētajiem uzraudzības uzdevumiem. Neiekasējamo maksu neiekļaušana būtu pretrunā ar šiem noteikumiem.
113. ECB ir apņēmusies nodrošināt pamatotu rēķinu sagatavošanas procedūru un tās rīcībā ir vairāki instrumenti papildu pasākumu veikšanai nemaksāšanas gadījumos. Pie tiem pieder atgādinājumu procedūra un juridiski papildu pasākumi gadījumos, kad nav izdevies nodrošināt iekasēšanu. Sākot ar maksājuma veikšanas termiņa beigām, katru dienu uzkrājas kavējuma procenti.
114. ECB parasti sekmīgi iekasē uzraudzības maksas – iekasēšanas rādītāji ir virs 99%. Līdz šim nesamaksātas ir tikai nelielas summas, un attiecīgie papildu pasākumi vēl nav īstenoti. No kavēto maksājumu procentiem saņemamie ienākumi samazina attiecīgajā gadā iekasējamo kopējo maksu.
115. Maksas tiek atzītas par neiekasējamām saskaņā ar piemērojamajiem grāmatvedības standartiem. Tādējādi uzraudzīto iestāžu un grupu nesamaksātās maksas tiks atzītas par neiekasējamām tad, kad tās tiks norakstītas. Norakstītā summa tiek pieskaitīta nākamajam uzraudzības maksas periodam, kā noteikts Regulas 5. panta 3. punkta a) apakšpunktā. Ja maksa pēc tam tiek samaksāta, saņemtā summa tiek ņemta vērā, samazinot gada uzraudzības maksu nākamajā gadā.

4.4. Maksājuma veicēja loma

116. *Daži respondenti ierosināja regulas 4. pantā ietvert skaidrojumu attiecībā uz ECB nominēto maksājuma veicēju. Lai gan ir skaidras ECB tiesības noteikt maksājuma veicēju, respondenti ierosina ierobežot šīs tiesības, attiecinot tās tikai uz gadījumiem, ja maksātāju iestāžu grupa nav nominējusi grupas maksājuma veicēju.*
117. ECB nepieciešamas tiesības izņēmuma gadījumos vienpusēji noteikt maksājuma veicēju. Šādi izņēmumi, piemēram, ietver arī gadījumu, ja maksājuma veicējs nepilda savas saistības pret ECB un grupa laikus nenominē maksājuma veicēju. Tāpēc netiek ierosināts veikt 4. panta grozījumus. Maksājuma veicējs ir individuāli atbildīgs par uzraudzības maksu samaksu par visām grupas uzraudzītajām iestādēm, un nepastāv grupas uzraudzīto iestāžu kopēja atbildība attiecībā uz pienākumu veikt uzraudzības maksu samaksu.
118. ECB šīs tiesības īsteno samērīgi. Līdz šim tās izmantotas tikai divas reizes uzraudzības maksu aprēķināšanai 2015. gadā, kad attiecīgās iestādes nebija nominējušas maksājuma veicēju.

119. *Divi respondenti aicina izskaidrot, kad maksājuma veicēja standarta nominācijas veidlapas vietā jāizmanto vienkāršotā maksājuma veicēja nominācijas veidlapa.*
120. Saskaņā ar ierosināto maksājuma veicēja nominēšanas procedūru vienkāršota paziņojuma veidlapa par maksājuma veicēju vairs nebūs nepieciešama.
121. Visas iestādes, kurām jāmaksā uzraudzības maksa un kuras ir daļa no uzraudzītās grupas, nominē vienu iestādi, kas darbojas kā maksājuma veicējs visas grupas vārdā. Grupas nominē maksājuma veicēju, nosūtot ECB parakstītu standarta paziņojuma veidlapu par maksājuma veicēju pasta sūtījuma veidā. Šis paziņojums ir derīgs tikai tādā gadījumā, ja:
- a) tajā norādīts grupas nosaukums, uz kuru attiecas paziņojums;
  - b) to parakstījis maksājuma veicējs visu grupas uzraudzīto iestāžu vārdā;
  - c) ECB to saņem ne vēlāk kā 30. septembrī attiecīgajā uzraudzības maksas periodā, lai to varētu ņemt vērā, izsniedzot uzraudzības maksas paziņojumu par attiecīgo uzraudzības maksas periodu.
122. Pirms katra uzraudzības maksas perioda sākuma uzraudzītajām grupām
- 1) jāiesniedz visas pārmaiņas attiecībā uz izraudzīto maksājuma veicēju un
  - 2) ja nepieciešams, jāiesniedz jaunu meitasuzņēmumu skaidra atļauja par iepriekš izraudzītā maksājuma veicēja iecelšanu. Atbilstoši pašreizējiem noteikumiem šie pasākumi tām jāveic ne vēlāk kā līdz katra gada 1. jūlijam. Saskaņā ar pāreju uz *ex post* rēķiniem tiek ierosināts šo termiņu pārcelt uz katra gada 30. septembri.
123. Regulas 13. panta 1. punktā norādīts, ka maksājuma veicējs atbild par uzraudzības maksas paziņojuma sniegšanai vajadzīgās kontaktinformācijas atjaunināšanu un paziņo ECB par jebkurām izmaiņām kontaktinformācijā.

4.5. Individuālās gada uzraudzības maksas aprēķināšanas metodes skaidrojums

Maksas minimālā komponente

124. *Daži respondenti ierosināja, ka attiecībā uz uzraudzīto iestāžu maksas minimālās komponentes aprēķināšanu ECB būtu skaidrāk jānorāda pārskata datums, kas attiecas uz aprēķinā iekļauto maksājuma veicēju skaitu.*
125. Vidējais maksājuma veicēju skaits, kas izmantots uzraudzības maksas aprēķināšanā, jau ticis publicēts un pieejams ECB banku uzraudzībai veltītās interneta vietnes sadaļā "[Maksas aprēķināšana](#)".

126. Maksājuma veicēji var izmantot šajā lapā pieejamo algoritmu, lai precīzāk aplēstu savu uzraudzības maksu. Ērtības labad sniegti arī vienādojumu paraugi, kuros iestādes var ievietot savus maksu noteicošo faktoru datus, lai aplēstu maksājamo uzraudzības maksu. ECB plāno atjaunināt šīs lapas datus ik gadu laikā, kad tiek izsniegts uzraudzības maksas paziņojums, lai maksājuma veicējiem būtu vieglāk veikt aprēķinus.
127. ECB veic uzraudzības maksu aprēķināšanu katru mēnesi, lai ņemtu vērā uzraudzīto iestāžu un grupu sastāva pārmaiņas, ko nosaka jaunu licenču izsniegšana iestādēm, licenču anulēšana vai uzraudzības statusa maiņa no nozīmīgas bankas uz mazāk nozīmīgu vai otrādi.
128. Tomēr ECB iesaka ievērot piesardzību – jebkura uzraudzības maksas aplēse būs neprecīza, jo nepārtraukti mainās uzraudzīto iestāžu un grupu skaits un, attiecīgi, – maksājuma veicēju skaits. Turklāt var tikt veiktas uzraudzības maksu korekcijas ar atpakaļejošu spēku, ja bankas situācija mainās pēc gada uzraudzības maksu aprēķināšanai izmantoto datu pēdējās aktualizēšanas dienas.
129. *Viens respondents ierosināja, lai ECB publicētu lejupielādējamu Excel failu ar informāciju par visiem tirgus dalībniekiem, piemēram, nosaukumu, uzraudzības statusu, kopējiem aktīviem un riska svērtajiem aktīviem.*
130. ECB konfidencialitātes iemeslu dēļ nevar publicēt individuālu banku datus. Tomēr tiek norādīts, ka šis komentārs attiecās uz maksājamo uzraudzības maksu aplēšu uzlabošanu. Risinājumu šim jautājumam ECB sniedza iepriekš minētajos pasākumos.

Maksas mainīgā komponente

131. *Daži respondenti lūdza paskaidrot, vai diskonts mazākajām NI, kuru kopējo aktīvu vērtība nepārsniedz 10 miljrd. euro, nozīmē, ka pieaugs maksas mainīgā komponente.*
132. Atbildot uz šiem komentāriem, ECB iekļāvusi skaidrojumu ECB banku uzraudzībai veltītās interneta vietnes sadaļā "[Maksas aprēķināšana](#)".
133. Ir apstiprināts, ka mazākajām NI piešķirtā diskonta summa tiek pieskaitīta summai, kas iekasējama, izmantojot maksas mainīgo komponenti. Tas izriet no regulas 10. panta 6. punkta c) apakšpunkta, kurā teikts: "Maksas mainīgā komponente ir katras uzraudzīto iestāžu kategorijas gada uzraudzības maksu summas [...], un tās pašas kategorijas maksas minimālās komponentes starpība."
134. Kā norādīts 3.2. sadaļā, procesā izmantotie tehniskie pasākumi tiek attiecināti arī uz maksas minimālās komponentes diskontu nelielām MNI.

Citi

135. *Viens respondents ierosināja ieviest īpašas maksas par konkrētiem/vienreizējiem uzdevumiem un sadalīt starp visām uzraudzītajām iestādēm tikai atlikušās izmaksas.*
136. VUM regulas 30. panta 3. punktā skaidri norādīti objektīvi kritēriji, uz kuriem balstītas uzraudzības maksas, proti, uzraudzītās iestādes nozīmīgums un riska profils, t.sk. tās riska svērtie aktīvi.
137. Turklāt saraksta sastādīšana ar uzdevumiem, kuriem varētu piemērot īpašas maksas, izmantojot sarežģītu izmaksu metodoloģiju un izstrādājot šādām maksām atsevišķu rēķinu sagatavošanas procesu, radītu būtisku administratīvo slogu un tā izmaksas būtu jāpievieno kopējai iekasējamai summai.

4.6. Rēķinu sagatavošanas un apmaksāšanas procedūras

138. *Viens respondents lūdza samazināt procentu likmi kavētiem maksājumiem no pašreiz piemērotā līmeņa, ko nosaka, ECB galvenajai refinansēšanas likmei pieskaitot 8 procentu punktus uz fiksētu procentu likmi, kas nepārsniegtu 6% vai, vēlams, mainīgu procentu likmi, kurai pieskaita 2%. Vēl viens respondents ierosināja pagarināt uzraudzības maksu samaksas termiņu no 35 dienām līdz 45 dienām.*
139. Šie komentāri netiek atbalstīti.
140. Pašreizējo likmi, t.i., ECB galveno refinansēšanas likmi, kurai pieskaita 8 procentu punktus, nosaka Direktīva 2011/7/ES¹⁴, kurā norādīts, ka likumiskie nokavējuma procenti ir vienādi ar pamatlikmi, kam pieskaitīti vismaz astoņi procentpunkti. Lai gan tiek atzīts, ka direktīvas mērķis ir novērst maksājumu kavējumus komercdarījumos un tāpēc tā nav tieši piemērojama uzraudzības maksu iekasēšanai, tā tiek uzskatīta par atbilstošu vadlīniju, lai Regulā noteiktu procentu likmi kavētiem maksājumiem.
141. Tāpat jāpatur prātā, ka par kavētiem maksājumiem saņemtā procentu likme tiek izmantota, lai samazinātu gada uzraudzības maksas, kas iekasētas turpmākajos periodos.
142. Kā norādīts sākotnējā Regulas projekta apspriešanas [pārskatā par atbildēm](#) 2014. gadā, ECB uzskata, ka 30 dienas ir pietiekams laiks, lai bankas varētu apstrādāt un apmaksāt rēķinus. Papildus piešķirtas piecas dienas, lai nodrošinātu, ka maksājuma veicēju rīcībā ir 30 pilnas dienas maksājumu apstrādei. Paturot prātā, ka rēķini tiek izsniegti, izmantojot tiešsaistes portālu un paziņojumi nosūtīti e-pastā, papildu piecas dienas var tikt izmantotas maksājuma veicēja iekšējiem procesiem. Pieredze arī liecina, ka tikai nelielam

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Direktīva 2011/7/ES par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (OV L 48, 23.02.2011., 1. lpp.).

skaitam banku ir grūtības ievērot šo termiņu. Tāpēc ierosinājums pagarināt termiņu līdz 45 dienām tiek noraidīts.

143. *Vēl virknē citu komentāru tika ierosināts iekļaut maksas paziņojumā papildu informāciju, lai uzlabotu izpratni par iekasējamo uzraudzības maksu.*

144. Šis komentārs tika pieņemts daļēji.

145. Runājot par veidu, kā nodot papildu informāciju, tiek uzskatīts, ka ECB banku uzraudzības interneta vietne ir labākais kanāls sabiedrības informēšanai. Tāpēc ECB papildinājusi interneta vietnē pieejamo informāciju, lai būtu iespējams precīzāk aplēst uzraudzības maksu.

4.7. Uzraudzības maksas paziņojuma valodu versijas

146. *Viens respondents aicināja izsniegt uzraudzības maksas paziņojumu tās dalībvalsts valodā, kurā reģistrēta uzraudzītā iestāde, atzīstot, ka ECB jau nodrošina maksas paziņojuma tulkojumus ECB banku uzraudzībai veltītajā interneta vietnē.*

147. Šis komentārs tiek atbalstīts.

148. ECB ar maksām saistīto korespondenci pašlaik sagatavo angļu valodā, nodrošinot uzraudzītajām iestādēm un grupām visu plašsaziņas paziņojumu, t.sk. maksas paziņojumu, neoficiālu tulkojumu.

149. Maksas paziņojuma nodrošināšana angļu valodā var būt apgrūtināša mazākajām MNI, kuru personāla resursi ir ierobežoti. Ņemot to vērā, ECB apsver risinājumu, lai atvieglotu maksas paziņojumu izsniegšanu visās oficiālajās ES valodās.

150. Pārmaiņas līdzšinējā praksē palielinātu ECB darbības slogu (nepieciešamo vienreizējo IT un uzņēmējdarbības risinājumu un pastāvīgas uzturēšanas dēļ). Maksājuma veicējiem būs iespēja norādīt vēlamo valodu, izmantojot specializētu procesu. ECB nāks klajā ar speciālu paziņojumu maksājuma veicējiem, aicinot norādīt vēlamo valodu, kā arī sniegt informāciju par aktualizētā procesa detalizētām iezīmēm un darbības aspektiem.

151. Gaidāms, ka jaunais process sāks darbību vienlaikus ar *ex post* rēķinu sagatavošanu, t.i., attiecībā uz 2020. gada uzraudzības maksas paziņojumiem (rēķini sagatavoti 2021. gadā).

4.8. Citi komentāri

152. *Divi respondenti lūdza sniegt skaidrojumus, ka ienākumi, kas gūti no ECB noteiktajiem sodiem saskaņā ar šo regulu, nonāks tikai ECB banku uzraudzības budžetā, nevis kopējā ECB budžetā.*

153. ECB nostāja šajā jautājumā nav mainījies kopš 2014. gada. Finansiālo sankciju rezultātā gūto ienākumu iekļaušana ECB banku uzraudzības budžetā netiek uzskatīta par pareizu šādu iemeslu dēļ.
- a) VUM regula nenosaka juridisko pamatu maksu samazināšanai, izmantojot sankciju rezultātā gūtus ienākumus. VUM regulas 30. panta 1. punktā norādīts, ka maksām jāsedz radušies izdevumi, taču nav noteikts maksu samazinājums, pamatojoties uz iekasētajiem naudas sodiem.
  - b) Finansiālo sankciju mērķis ir sodīt uzraudzītās iestādes un grupas par uzraudzības pienākumu pārkāpumiem. Ja uzraudzības maksas tiktu samazinātas sankciju rezultātā gūto ienākumu rezultātā, tas nozīmētu, ka uzraudzītās iestādes un grupas (t.sk. tās, kurām šīs sankcijas piemērotas) gūtu labumu no pārkāpumiem.
  - c) ECB vienojusies par vienlīdzīgu attieksmi saistībā ar ECB zaudējumu atlīdzību un ienākumiem no finanšu sankcijām – uzraudzības maksas neietekmēs ne zaudējumi, ko ECB jāatlīdzina trešajām pusēm, ne finansiālās sankcijas, kas jāmaksā ECB.
154. *Daži citi respondenti aicināja ECB banku uzraudzībai veltītajā interneta vietnē vienlaikus publicēt ar uzraudzības maksām saistītās informācijas visas valodu versijas.*
155. ECB piekrīt šiem komentāriem un cenšas vienlaikus publicēt visas valodu versijas. ECB banku uzraudzībai veltītās interneta vietnes uzraudzības maksu sadaļa ir būtisks saziņas rīks, kur paust maksājuma veicējiem svarīgu un aktuālu informāciju. Šās sadaļas saturs tiek regulāri aktualizēts, ņemot vērā jautājumus, kas saņemti no uzraudzītajām iestādēm un grupām īpašajā pastkastē vai izmantojot uzraudzības maksu palīdzības līniju.

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

LV

ECB-PUBLIC

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS REGULA (ES) YYYY/[XX*]

([datums]),

ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1163/2014 par uzraudzības maksām

[(ECB/YYYY/XX)]

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2013. gada 15. oktobra Regulu (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību¹, un jo īpaši tās 4. panta 3. punkta otro daļu, 30. pantu un 33. panta 2. punkta otro daļu,

ņemot vērā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1024/2013 30. panta 2. punktu veikto sabiedrisko apspriešanu un izvērtējumu,

tā kā:

Eiropas Centrālās bankas Regulā (ES) Nr. 1163/2014 (ECB/2014/41)² noteikta kārtība, saskaņā ar kuru tiek aprēķināta no uzraudzītajām iestādēm un uzraudzītajām grupām iekasējamo gada uzraudzības maksu kopējā summa, metodoloģija un kritēriji, saskaņā ar kuriem tiek aprēķināta gada uzraudzības maksa, kuru maksā katra uzraudzītā iestāde un uzraudzītā grupa, un procedūra, saskaņā ar kuru ECB iekasē gada uzraudzības maksas.

- (1) Regulas (ES) Nr. 1163/2014 (ECB/2014/41) 17. panta 2. punktā noteikts, ka ECB līdz 2017. gadam izvērtē minēto regulu, jo īpaši attiecībā uz metodoloģiju un kritērijiem, saskaņā ar kuriem aprēķina gada uzraudzības maksas, ko iekasē no katras uzraudzītās iestādes un uzraudzītās grupas.
- (2) ECB 2017. gada 2. jūnijā sāka atklātu sabiedrisko apspriešanu, kuras mērķis bija saņemt ieinteresēto personu komentārus, lai veiktu iespējamo uzlabojumu Regulā (ES) Nr. 1163/2014 (ECB/2014/41) izvērtēšanu. Sabiedriskā apspriešana beidzās 2017. gada 20. jūlijā.
- (3) Ņemot vērā saņemtās atbildes, ECB izvērtēja Regulu (ES) Nr. 1163/2014 (ECB/2014/41) un secināja, ka regula būtu jāgroza.
- (4) Cita starpā ECB nolēmusi vairs neprasīt gada uzraudzības maksu avansa maksājumu. Maksas tiks iekasētas tikai pēc attiecīgā uzraudzības maksas perioda beigām, kad noteiktas faktiskās gada

---

¹ OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.

² Eiropas Centrālās bankas Regula (ES) Nr. 1163/2014 (2014. gada 22. oktobris) par uzraudzības maksām (ECB/2014/41) (OV L 311, 31.10.2014., 23. lpp.).

izmaksas. Maksu noteicošo faktoru pārskata datums arī turpmāk parasti būs iepriekšējā uzraudzības maksas perioda 31. decembris, lai nodrošinātu pietiekami daudz laika maksu noteicošo faktoru apstiprināšanai.

- (5) Attiecībā uz ievērojami lielāko daļu maksājuma veicēju ECB jau saņem informāciju par kopējiem aktīviem un kopējo riska pozīciju saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 680/2014³ un Eiropas Centrālās bankas Regulu (ES) 2015/534 (ECB/2015/13)⁴. Šī informācija jau ir pieejama izmantošanai to gada uzraudzības maksas aprēķināšanā. Tādēļ būtu jāpārtrauc tam īpaši paredzētā maksu noteicošo faktoru vākšana attiecībā uz šādiem maksājuma veicējiem.
- (6) Turklāt ECB nolēmusi samazināt uzraudzības maksas, kuras jāmaksā mazāk nozīmīgām uzraudzītajām iestādēm un mazāk nozīmīgām uzraudzītajām grupām, kuru kopējie aktīvi ir 500 milj. euro vai mazāki. Šajā nolūkā būtu uz pusi jāsamazina šādu uzraudzīto iestāžu un uzraudzīto grupu maksas minimālā komponente.
- (7) Tāpat kopš 2014. gada gūtā pieredze Regulas (ES) Nr. 1163/2014 (ECB/2014/41) piemērošanā apliecinājusi, ka jāveic daži precizējumi un tehniski grozījumi minētajā regulā.
- (8) Jānosaka pārejas noteikumi attiecībā uz 2020. gada uzraudzības maksas periodu, jo tas būs pirmais uzraudzības maksas periods, par kuru ECB vairs neprasīs gada uzraudzības maksas avansa maksājumu.
- (9) Tādēļ attiecīgi jāgroza Regula (ES) Nr. 1163/2014 (ECB/2014/41),

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi

Regulu (ES) Nr. 1163/2014 (ECB/2014/41) groza šādi:

1. Šādi groza 2. pantu:
  - a) svīturo 9) punktu;
  - b) ar šādu tekstu aizstāj 12) un 13) punktu:

"12. "kopējie aktīvi:

    - a) attiecībā uz uzraudzīto grupu ir aktīvu kopējā vērtība, kas noteikta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 468/2014 (ECB/2014/17) 51. pantu, izņemot tādu meitasuzņēmumu aktīvus, kuri veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs, ja vien uzraudzītā grupa nenolemj citādi saskaņā ar 10. panta 3. punkta c) apakšpunktu;

³ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 680/2014 (2014. gada 16. aprīlis), ar ko nosaka Īstenošanas tehniskos standartus attiecībā uz iestāžu sniegtajiem uzraudzības pārskatiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (OV L 191, 28.6.2014., 1. lpp.).

⁴ Eiropas Centrālās bankas Regula (ES) 2015/534 (2015. gada 17. marts) par uzraudzības finanšu informācijas sniegšanu (ECB/2015/13) (OV L 86, 31.3.2015., 13. lpp.).

- b) attiecībā uz maksātāju filiāli – aktīvu kopējā vērtība, par kuru sniegts pārskats prudenciālām vajadzībām. Ja pārskats par aktīvu kopējo vērtību prudenciālām vajadzībām nav jāsniedz, kopējie aktīvi ir aktīvu kopējā vērtība, kas noteikta, balstoties uz visjaunākajiem revidētajiem gada pārskatiem, kuri sagatavoti saskaņā ar Savienībā piemērojamiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002 (*), bet, ja šādi gada pārskati nav pieejami, – balstoties uz gada pārskatiem, kas sagatavoti saskaņā ar piemērojamiem nacionālajiem grāmatvedības tiesību aktiem. Attiecībā uz maksātājām filiālēm, kuras nesniedz gada pārskatus, kopējie aktīvi ir aktīvu kopējā vērtība, kas noteikta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 468/2014 (ECB/2014/17) 51. panta 5. punktu;
- c) attiecībā uz divām vai vairāk maksātājām filiālēm, kuras uzskata par vienu filiāli saskaņā ar 3. panta 3. punktu – aktīvu kopējās vērtības summa, kas attiecīgi noteikta katrai maksātājai filiālei atsevišķi;
- d) visos pārējos gadījumos – aktīvu kopējā vērtība, kas noteikta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 468/2014 (ECB/2014/17) 51. pantu;

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1606/2002 (2002. gada 19. jūlijs) par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.).

13. kopējā riska pozīcija:

- a) attiecībā uz uzraudzīto grupu ir summa, kuru iesaistītajās dalībvalstīs augstākajā konsolidācijas līmenī aprēķina, piemērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 92. panta 3. punktu (**), izņemot tādu meitasuzņēmumu riska pozīcijas summu, kuri veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs, ja vien uzraudzītā grupa nenolemj citādi saskaņā ar 10. panta 3. punkta c) apakšpunktu;
- b) attiecībā uz maksātāju filiāli un divām vai vairāk maksātājām filiālēm, kuras uzskata par vienu filiāli saskaņā ar 3. panta 3. punktu – nulle;
- c) visos pārējos gadījumos – summa, kas aprēķināta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 92. panta 3. punktu.

** Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.);

2. Šādi groza 4. pantu:

- a) ar šādu apakšpunktu aizstāj 1. punkta c) apakšpunktu:
  - “c) nosakāms saskaņā ar šī panta 2. punkta noteikumiem – maksātāju iestāžu grupas gadījumā.”;
- b) ar šādu punktu aizstāj 2. punktu:
  - "2. Neierobežojot vienošanās par izmaksu sadali maksātāju iestāžu grupas ietvaros, maksātāju iestāžu grupu uzskata par vienu vienību. Katra maksātāju iestāžu grupa

nominē grupas maksājuma veicēju un par to paziņo ECB. Maksājuma veicējam jāveic uzņēmējdarbību iesaistītajā dalībvalstī. Šādu paziņojumu uzskata par spēkā esošu vienīgi tad, ja:

- (a) tajā norādīts tās grupas nosaukums, uz kuru attiecas paziņojums;
- (b) to visu grupas uzraudzīto iestāžu vārdā parakstījis maksājuma veicējs;
- (c) ECB to saņem ne vēlāk kā katra gada 30. septembrī, lai to varētu ņemt vērā, izsniedzot uzraudzības maksas paziņojumu par attiecīgo uzraudzības maksas periodu.

Ja ECB savlaicīgi saņem vairākus maksātāju iestāžu grupas paziņojumus, spēkā ir paziņojums, kuru ECB saņēma vistuvāk termiņa beigām. Ja uzraudzītā iestāde kļūst par uzraudzītās grupas daļu pēc tam, kad ECB saņēmusi spēkā esošu maksājuma veicēja paziņojumu, ja vien ECB netiek rakstiski informēta par pretējo, paziņojumu uzskata par tādu, kas parakstīts arī uzraudzītās iestādes vārdā.”;

3. Šādi groza 5. pantu:

- a) svīturo 2. punkta otro teikumu;
- b) pievieno šādu 4. punktu:

"4. Četrus mēnešus pēc uzraudzības maksas perioda beigām gada uzraudzības maksu kopējo summu attiecībā uz uzraudzīto iestāžu un uzraudzīto grupu kategorijām par attiecīgo uzraudzības maksas periodu publicē ECB interneta vietnē.”;

4. Svīturo 6. pantu;

5. Šādi groza 7. pantu:

- a) virsrakstu aizstāj ar šādu:

"Jaunas uzraudzītās iestādes, iestādes, kuras vairs netiek uzraudzītas, vai statusa maiņa”;

- b) ar šādu punktu aizstāj 2. punktu:

"2. Ja pēc šāda ECB lēmuma pieņemšanas ECB uzņemas uzraudzītās iestādes vai uzraudzītās grupas tiešu uzraudzību saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 468/2014 (ECB/2014/17) 45. pantu vai uzraudzītās iestādes vai uzraudzītās grupas tieša uzraudzība, ko veic ECB, beidzas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 468/2014 (ECB/2014/17) 46. pantu, gada uzraudzības maksu aprēķina, pamatojoties uz to mēnešu skaitu, kuros uzraudzīto iestādi vai uzraudzīto grupu tieši vai netieši ECB uzraudzīja mēneša pēdējā dienā.”;

6. Svīturo 9. pantu;

7. Šādi groza 10. pantu:

- a) ar šādu apakšpunktu aizstāj 3. punkta a) apakšpunktu:

"a) maksu noteicošie faktori, kurus izmanto, lai noteiktu gada uzraudzības maksu, kuru maksā par katru uzraudzīto iestādi vai uzraudzīto grupu, ir šādas summas pārskata datumā:

- i) kopējie aktīvi; un

- ii) kopējā riska pozīcija.";
- b) svītros 3. punkta b) apakšpunktu un iekļauj šādu ba), bb), bc) un bd) apakšpunktu:
  - "ba) maksu noteicošos faktorus nosaka par katru uzraudzības maksas periodu, pamatojoties uz datiem, ko prudenciālām vajadzībām uzraudzītās iestādes sniegušas ar iepriekšējā uzraudzības maksas perioda 31. decembra pārskata datumu.
  - bb) ja uzraudzītā iestāde sniedz gada pārskatus, t.sk. konsolidētos gada pārskatus, pamatojoties uz pārskata gadu, kas atšķiras no kalendārā gada, pārskata datums kopējiem aktīviem ir pārskata gada beigas, kas atbilst iepriekšējam uzraudzības maksas periodam.
  - bc) Ja uzraudzītā iestāde vai uzraudzītā grupa ir izveidota pēc ba) vai bb) apakšpunktā norādītā attiecīgā pārskata datuma, bet pirms tā uzraudzības maksas perioda 1. oktobra, par kuru noteikta maksa, un līdz ar to nav maksu noteicošo faktoru ar minēto pārskata datumu, maksu noteicošo faktoru pārskata datums ir tā ceturkšņa beigas, kas ir vistuvāk attiecīgajam ba) vai bb) apakšpunktā norādītajam pārskata datumam.
  - bd) Attiecībā uz maksājuma veicējiem, uz kuriem neattiecas obligāta pārskatu sniegšana prudenciālām vajadzībām vai kuri neiekļauj neiesaistītajās dalībvalstīs un trešās valstīs reģistrētu meitasuzņēmumiem aktīvus un riska pozīcijas summu saskaņā ar c) apakšpunktu, maksu noteicošos faktorus nosaka, pamatojoties uz informāciju, ko tie uzraudzības maksas aprēķināšanas vajadzībām sniedz atsevišķi. Šādi maksājuma veicēji maksu noteicošos faktorus iesniedz attiecīgajai NKI ar piemērojamiem pārskata datumiem, kā tas, ievērojot ECB lēmumu, noteikts saskaņā ar ba), bb) vai bc) apakšpunktu.";
- c) ar šādu apakšpunktu aizstāj 3. punkta c) apakšpunktu:
  - "c) maksu noteicošo faktoru aprēķināšanai uzraudzītajām grupām parasti nebūtu jāuzrāda neiesaistītajās un trešās valstīs reģistrētu meitasuzņēmumu aktīvi un riska pozīcijas summa. Uzraudzītās grupas var lemt par šādu aktīvu un riska pozīcijas summas uzrādīšanu maksu noteicošo faktoru aprēķināšanai.";
- d) ar šādu punktu aizstāj 4. punktu:
  - "4. Visu maksājumu veicēju kopējo aktīvu summu un visu maksājuma veicēju kopējo riska pozīciju summu publicē ECB interneta vietnē.";
- e) ar šādu punktu aizstāj 5. punktu:
  - "5. Ja maksājuma veicējs neiesniedz maksu noteicošos faktorus, maksu noteicošos faktorus ECB nosaka saskaņā ar ECB lēmumu.";
- f) ar šādu apakšpunktu aizstāj 6. punkta b) apakšpunktu:
  - "b) maksas minimālo komponenti aprēķina kā fiksētu procentuālo daļu no katras uzraudzīto iestāžu un uzraudzīto grupu kategorijas gada uzraudzības maksu kopējās summas, kas noteikta saskaņā ar 8. pantu.

- i) Nozīmīgu uzraudzīto iestāžu un uzraudzīto grupu kategorijā fiksētā procentuālā daļa ir 10 %. Šo summu vienlīdzīgi sadala visiem maksājuma veicējiem. Nozīmīgām uzraudzītajām iestādēm un nozīmīgām uzraudzītajām grupām, kuru kopējie aktīvi ir 10 mljrd. euro vai mazāk, maksas minimālo komponenti samazina uz pusi.
  - ii) Mazāk nozīmīgu uzraudzīto iestāžu un mazāk nozīmīgu uzraudzīto grupu kategorijā fiksētā procentuālā daļa ir 10 %. Šo summu vienlīdzīgi sadala visiem maksājuma veicējiem. Mazāk nozīmīgām uzraudzītajām iestādēm un mazāk nozīmīgām uzraudzītajām grupām, kuru kopējie aktīvi ir 500 milj. euro vai mazāk, maksas minimālo komponenti samazina uz pusi.";
- g) vārdus "8. un 9. pantu" 6. punkta c) apakšpunktā aizstāj ar vārdiem "8. pantu";
- h) ar šādu daļu aizstāj 6. punkta pēdējo daļu:
Pamatojoties uz aprēķinu, kas veikts saskaņā ar šo punktu, un maksu noteicošajiem faktoriem, kas noteikti saskaņā ar šo pantu, ECB lemj par gada uzraudzības maksu, kura jāmaksā katram maksājuma veicējam. Par apmaksājamo gada uzraudzības maksu maksājuma veicējam paziņos ar uzraudzības maksas paziņojuma palīdzību.";
8. Ar šādu punktu aizstāj 12. panta 1. punktu:
"1. Uzraudzības maksas paziņojumu katram maksājuma veicējam ECB reizi gadā izsniedz sešu mēnešu laikā pēc nākamā uzraudzības maksas perioda sākuma.";
9. Svītros 13. panta 1. punkta otro teikumu;
10. Svītros 16. pantu;
11. Šādi groza 17. pantu:
- a) virsrakstu aizstāj ar šādu: "Pārskatu sniegšana";
  - b) svītros 2. punktu;
12. Iekļauj šādu 17.a pantu:

" 17.a pants

Pārejas noteikumi 2020. gada uzraudzības maksas periodam

1. Gada uzraudzības maksu, kas maksājama par katru uzraudzīto iestādi un katru uzraudzīto grupu par 2020. gada uzraudzības maksas periodu, norāda uzraudzības maksas paziņojumā, kuru attiecīgajam maksājuma veicējam izsniedz 2021. gadā.
2. Jebkuru 2019. gada uzraudzības maksas perioda pārpalikumu vai deficītu, ko nosaka, atņemot faktiskās gada izmaksas, kas radušās par attiecīgo uzraudzības maksas periodu, no aplēstajām gada izmaksām, kuras iekasētas par attiecīgo uzraudzības maksas periodu, ņem vērā, nosakot 2020. gada uzraudzības maksas perioda gada izmaksas."

2. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Frankfurtē pie Mainas, [datums]

ECB Padomes vārdā

ECB prezidents

Mario DRAGHI

© Eiropas Centrālā banka 2019

Pasta adrese: 60640 Frankfurt am Main, Germany

Tālrunis: +49 69 1344 0

Interneta vietne: www.bankingsupervision.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

Konkrētu terminu skaidrojumu sk. [VUM terminu vārdnīcā](#) (tikai angļu valodā).